

Kráľova Lehota

Obecný časopis

Január 2009

Číslo 1

Ročník 5

Sútok

*Rozpovedať chcem starý príbeh
o dvoch blížencoch v znamení.
O dni, keď brat sa s bratom zide,
aby našli raj na zemi.*

*Jeden chlapec sa s otcom lúči.
Syn samotného Kriváňa.
V bielej halene po úbočí
za svojim šťastím uháňa.*

*Ten druhý sa zas odoberá
cez hory v čiernom kabáte.
Kráľova hoľa zosmutnela.
Lúčenia s matkou sú také.*

*Tak putovali každý osve
do sveta rovno za nosom.
Uzliček v ruke, nohy bosé.*

*Blúdia krajinou maľovanou,
bútlavých vrb a lesných vil ...
Medzi pasekami a stráňou
osud ich cesty prekrížil.*

*Potešili sa ako bratia
a rozhodli sa spolu ísť.
Spomienkami si cestu krátia,
po vetre pošlú domov list.*

*O lúkach z vôňou prvosienok
pod belostnými útesmi,
o dievčine, čo prvý vienok
hodila do vln belasých.*

*O kraji pracovitých ľudí
so srdcom dobrým ako chlieb.
Šťastný pútnik, čo sem zabľúdi,
veď krajských brehov Váhu niet.*

Janka Bernáthová-Lehotská

PF 2009

Kráľova Lehota

Január 2009 / číslo 1

Ročník 5

Zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva

U z n e s e n i e číslo 6 / 2008

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 19.11.2008

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. konštatuje, že

Uznesenie č. 5/2008 z Obecného zastupiteľstva konaného dňa 17.9.2008 bolo splnené

B. s c h v a ľ u j e

1. Zápis do obecnej kroniky za rok 2007 s doplnkami, ktoré boli zapísané do zápisu
2. Správu o hospodárení Obecného úradu v Kráľovej Lehote k 30.9.2008
3. Zmenu rozpočtu obce za rok 2008 podľa skutočne prijatých príjmov a vynaložených výdavkov
4. Rozpočet obce na rok 2009
5. Inventarizačné komisie k vykonaniu inventarizácie majetku obce Kráľova Lehota so stavom k 31.12.2008 v zložení:

Ústredná inventarizačná komisia: Pavel Lehotský – predseda ÚIK
Danica Lehotská – členka ÚIK
Ing. Jozef Cerovský – člen ÚIK

Obecný úrad: Danica Lehotská – predsedníčka IK
Jozef Lesák – člen IK

Materská škola: Vladimír Kaprín – hmotne zodpovedná osoba
Ing. Ján Šteuček – predseda IK
Pavel Lehotský ml. – člen IK
Irena Piovarčiová – hmotne zodpovedná osoba

Školská jedáleň pri MŠ: Ing. Jozef Cerovský – predseda IK
Danica Lehotská – členka IK
Zdenka Matisková – hmotne zodpovedná osoba

Obecná knižnica: Jozef Lesák – predseda IK
Bc. Erika Šteučeková – členka IK
Ing. Ivica Švandová Michalidesová – hmotne zodpovedná osoba

Drobná prevádzka pri OcÚ: Ing. Ján Šteuček – predseda IK
Pavel Lehotský ml. – člen IK
Ján Pavlák – hmotne zodpovedná osoba

Požiarna ochrana: Ing. Jozef Cerovský – predseda IK
Pavel Lehotský ml. – člen IK
Jozef Lesák – hmotne zodpovedná osoba

Civilná obrana: Danica Lehotská – členka IK
Jozef Lesák – člen IK
Dagmar Žišková – hmotne zodpovedná osoba

6. Všeobecne záväzné nariadenie Obce Kráľova Lehota č. 3/2008 o výške príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti Obce Kráľova Lehota
7. Žiadosť Obce Kráľova Lehota o odkúpenie pozemku parc. č. 555/1, ostatná plocha, v kat. území Kráľova Lehota, od Lesov SR, š.p., Banská Bystrica do vlastníctva obce

Vážení spoluobčania,

na úvod môjho novoročného príhovoru mi dovoľte vysloviť jedno úprimne ľudské želanie – nech nový rok 2009 patrí medzi tie roky Vášho života, ktoré budete vždy hodnotiť ako roky úspešné a šťastné. Prvé dni nového roku sú vždy dňami, kedy sa viac ako inokedy zamýšľame nad našim životom, snažením si určujeme nové ciele a predsavzatia, ktoré chceme v živote dosiahnuť.

Život je krajší a milší, ak sú aj ľudia k sebe milší a lepší. Nešetrite toleranciou, úsmevom, ochotou pomôcť a podržať iných v ťažších situáciách. Raz budete potrebovať pomoc aj vy a vtedy Vám pomoc dobrých ľudí príde vhod.

Vstupom do nového roku sme sa dožili nového míľnika v novodobej histórii, cez korunu československú a slovenskú sme sa dopracovali k novej spoločnej mene – k euru. Vstupujeme novou cestou hlbšie do Európy, máme rovnaké bankovky a možno, že raz aj rovnaké cenovky a výplatné pásky. To posledné je ešte len budúcnosť, ale aj tá raz príde a preto aj my všetci – nezabúdajme na minulosť.....!

Srdcečne ďakujem všetkým občanom, priateľom a známym, ktorí akýmkoľvek spôsobom pomohli našej obci Kráľova Lehota. Som im za ich snahu vďačný a želám si, aby im takéto dobré odhodlanie vydržalo aj do budúcnosti.

Vážení spoluobčania, prajem Vám pozhnaný a úspešný nový rok 2009 plný pevného zdravia, rodinného šťastia, pracovných i osobných úspechov a ľudského porozumenia.

Vladimír Kaprín, starosta obce

C. berie na vedomie

1. Rozpočet obce na roky 2010 a 2011
2. Integrovanú stratégiu rozvoja Horného Liptova do roku 2015

D. súhlasí

1. s poistením členov DHZ v Kráľovej Lehote v poisťovni QBE Poprad v počte 10 osôb s ročným poistným vo výške 2.190,- Sk
2. s poskytnutím finančného príspevku vo výške 4.000,- Sk pre Rímskokatolícku cirkev, farnosť Hybe, filiálka Kráľova Lehota na zakúpenie vysávača pre Dom smútku
3. s poskytnutím finančného príspevku vo výške 1.500,- Sk mesačne pre občana, ktorý poskytne ubytovanie Jánovi Krištofčákovi počas zimného obdobia – do 30.apríla 2009

Overovatelia: Pavel Lehotský ml.
Ing. Jozef Cеровský

Starosta obce: Vladimír Kaprini

Rozvoj obce**Aktivity október – december 2008**

V rámci aktívnej činnosti prevádzali nezamestnaní z našej obce (v počte 6 osôb) pílenie, štiepanie a ukladanie dreva do objektu Materskej školy (MŠ), poriadok na cintoríne, výrub poškodených a nachýlených stromov v hornej záhrade MŠ a čistenie verejných priestranstiev a chodníkov od snehu.

Kanalizácia a čističky odpadových vôd (ČOV)

Dodávateľom stavebných prác SIPS, spol. s r.o., Liptovský Hrádok boli predložené doklady k odovzdaniu a prevzatiu prác, na základe čoho obec požiada o vydanie kolaudačného rozhodnutia a po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia odovzdanie kanalizačnej stoky a časti ČOV II. etapy do prenájmu Liptovskej vodárenskej spoločnosti, a.s., Liptovský Mikuláš tak, aby sa občania v starej časti obce mohli v jarých mesiacoch pripájať na splaškovú kanalizáciu na základe predložených a schválených žiadostí.

Obec predložila žiadosť o poskytnutie finančnej podpory formou dotácie na Environmentálny fond Bratislava pre rok 2009 na „Dostavbu splaškovej kanalizácie Kráľova Lehota“ o RN 5.351 tis. Sk (177.620,70 €) s pokračovaním od domu pána Vrlíka po koniec ulice Potok (penzión Cewood Slovakia) v dĺžke 548 m vrátane kanalizačných prípojk.

Čističky (ČOV) pri vyústení kanalizácie do Bocianky

Stavebné úpravy – obvodový plášť a spevnené plochy kaštieľa (MŠ)

V rámci projektu „Obnovme si svoj dom“ z Ministerstva kultúry SR nám na základe žiadosti bola poskytnutá dotácia vo výške 600 tis. Sk (19.916,35 €). Celkom náklady

na opravu fasády celej budovy, drenáže a jej odvedenia zo strany južnej a západnej boli 746.208,- Sk (24.769,60 €).

Južné nádvorie kaštieľa

Obec predložila na Ministerstvo kultúry SR žiadosť o poskytnutie dotácie v roku 2009 na ukončenie sanácie vlhkosti muriva zo strany severnej a východnej, opravy vonkajších spevnených plôch chodníka v záhrade kaštieľa o celkovom RN 974.817,- Sk (32.358,- €).

Rekonštrukcia a modernizácia miestneho rozhlasu

Ministerstvo financií SR nám poskytlo účelovú dotáciu na rekonštrukciu a modernizáciu miestneho rozhlasu v obci v sume 290 tis. Sk (9.626,24 €). Vzhľadom k tomu, že koncom roka došlo k zhoršeniu počasia, práce budú realizované v jarých mesiacoch roka 2009.

V. Kaprini

Zo života obce**Posedenie s dôchodcami**

Ako už býva tradíciou v našej obci, v nedeľu 16. novembra 2008 sa v sále kultúrneho domu konalo pri príležitosti mesiaca úcty k starším posedenie dôchodcov s predstaviteľmi obce. Dôchodcov básňou privítala Irena Piovarčiová, riaditeľka MŠ, v programe vystúpil detský spevokol pod vedením Milana Mrliana a účinkovali naši najmenší – deti z materskej školy.

Slávnostný príhovor predniesol starosta obce Vladimír Kaprini, ktorý okrem iného povedal: „Každý vek má svoje čaro a každý šedivý vlas svoju hodnotu. Dospievať je ťažké, zrieť je krásne a starnúť je dobré. Mladosť má síce krásnu tvár, ale staroba má krásnu dušu. Staroba je dar, ktorý nie je daný každému“.

Záverom detský zbor zaspieval pieseň „Lehota naša si krásna“ a vystúpili tanečníci – deti z detského domova. Celý program venovaný našim dôchodcom bol v réžii poslankyne Danky Lehotskej. Prítomní zotrvali v družnom rozhovore pri pohostení parkami, zákuskami, vínom a minerálkou.

Dôchodcom sa prihovoril starosta obce Vladimír Kaprini

Vystúpenie škôlkárov sa veľmi páčilo

Príchod Mikuláša

V nedeľu popoludní 7. decembra 2008 bola pre deti do 15 rokov v sále kultúrneho domu, vyzdobenej vianočným stromčekom, mikulášska L. Frniaková, v pozadí E. Čupániová košom plným balíčkov pomáhal ťahať Mikulášovi čert. Balicky si deti museli zaslúžiť zarecítovaním básničky alebo zaspievaním pesničky. Balíčky zabezpečil obecný úrad a prispeli Potraviny Mix Halušková a Penzión Larion Kráľova Lehota.

Deti recitujú Mikulášovi básničky

Nadšenie, keď zbadali prichádzať Mikuláša

V pondelok 15. decembra 2008 prišiel Mikuláš na páre koní, ktoré ťahali voz z darčekom aj k deťom do materskej školy. Nadšené deti ho čakali a privítali v záhrade pri vyzdobenej borovici. Za balíčky pekne zaspievali a poďakovali. Veľké poďakovanie patrí p. Jánovi Kondulovi, živnostníkovi z Malužinej, ktorý finančne zabezpečil balíčky a darčeky aj konský povoz pre Mikuláša (len veľká škoda, že nebolo snehu). Darčeky deťom MŠ venovala aj Železničná stanica Kráľova Lehota.

Oznámenie o uplatnení nároku na vrátenie vlastníctva k pozemkom

V decembri roku 2004 bola predložená žiadosť na Obvodný pozemkový úrad v Liptovskom Mikuláši na navrátenie vlastníctva k pozemkom jednotlivých podielnikov Pasienského spoločenstva v Kráľovej Lehote v zmysle zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva pozemkov v znení neskorších predpisov.

Po doplnení žiadosti na základe ďalších zákonných zmien Obvodný pozemkový úrad v Liptovskom Mikuláši rozhodnutím č. ObPÚ 667-2008/00071 GK zo dňa 06.10.2008 rozhodol podľa vyššie citovaných zákonov o navrátení vlastníctva k pozemkom pre oprávnené osoby a dedičov oprávnených osôb jednotlivých podielnikov Pasienského spoločenstva v Kráľovej Lehote vo vlastníckych podieloch na parc. číslo 1284/1, 1284/2, 1285/1, 1780, 1781, 1782, 1710, 430, druh pozemku trvalý trávny porast v kat. území Kráľova Lehota.

Poďakovanie touto cestou vyslovujeme nášmu rodákovi advokátovi JUDr. Miroslavovi Lehotskému, ktorý zastupoval, uplatňoval a vykonával všetky úkony súvisiace s navrátením vlastníctva k pozemkom.

V. Kaprini

Čo sa nedostalo do knihy o našej dedine**Komposesorát rodového spoločenstva Famílie Lehotskej**

Obec od začiatku vystupovala ako rodové spoločenstvo. To združovalo svojich spoluvlastníkov šľachtickej pôdy v komposesoráte. Názov spoločenstva „*familia de Kiraly Lehota*„ sa uvádza už v donácii kráľa Ferdinanda I. z r. 1552. Členovia spoločenstva sa oslovovali medzi sebou „*pán brat, pani sestra*“. Rod (família) si zo svojich radov volil direktora, čiže správcu a bol to starší, skúsený a vážený zeman.

Prísazní, nazývaní tiež jurátusi (členovia rady), boli štyria. Direktor a jurátusi spravovali komposesorát aj obec. Obec spravovali aj potom ako tereziánsky urbár z r. 1767 zrušil systém dedičných richtárov. Do r. 1774 bol tereziánsky urbár zavedený vo všetkých slovenských stoliciach a svojim IX. bodom stanovil voľbu richtára a prisázných. V tejto súvislosti dali v r. 1771 zhotoviť samostatné pečate, jednu pre rodové spoločenstvo Famílie Lehotská s kruhpisom *SIGILLVM * 1771 * LEHOCZKY DE K. LEHOTA ** a druhú pre obec s kruhpisom *SIGILLVM COM (munitatis) K (iraly) LEHOTENSIS 1771*.

Direktora a jurátusov volili na rodových schôdzach. Tieto volebné rodové schôdze sa konali v apríli až júni každoročne, neskoršie raz za dva roky. Boli to slávnostné schôdze s pohostením. Úrad sídlil v dome direktora. Direktor viedol familiárnu pokladňu (bola zároveň aj obecnou pokladňou) a knihu (protokol), kde v slovenčine zaznamenával všetky príjmy a výdavky. Na konci volebného obdobia urobila komisia zostavená „*z pánov bratov*“ kontrolu hospodárenia. Právomoci richtára obce sa od direktora rodového spoločenstva oddelili až v r. 1837, kedy sa popri direktorovi prvý raz uvádza aj richtár Šimon Florianec.

Na spravovanie svojich lesov malo rodové spoločenstvo familiárneho horára, ktorý okrem platu dostával ročne aj na jeden pár krcov. Na poriadok v obci dozeral familiárny strážnik (vartáš). Za priestupky udeľoval direktor pokuty, ktoré išli do familiárnej pokladne. Napríklad: „*Janovi L. Ondrášovie pokutu 2 Rfl. za to, že sa opovážil drevo dané pre neho predat*“ (1790), „*Prijal som od pánov bratov, ktorí sa opovážili borovice rúbať pokutu 1 Rfl.*“ (1796), „*Prijal som od Michala L. Danielovie z pokuty, čo sa na Belienci opovážila rúbať 25 gr.*“ (1797), „*Pokuta 66 gr. od Mateja L. Ondrášovie, že sa opovážila jeho žena soľ do druhej Stolice prevážať*“ (1797), „*Z pokuty 2 Rfl. od Márie L. Lackovie, že sa bola zlodejstva dopustila*“ (1797), „*Z pokuty*

Pečať Famílie

Pečať obce

2 Rfl. 50 gr. od Michala L. Šoltýsovie a Mateja L. Ondrášovie, že sa boli pokúsili mlynárovi z kasy peniaze odňať“ (1798), „Z pokuty 1 Rfl. od Jána L. Matejášovie, že bol dehonestoval Michala L. Paukovie“ (1798), „Pokutu 4 Rfl. 50 gr. od Šimona L. Katrenovie, že sa opovážil kláty určené pre jeho potrebu predat“ (1805), „Pokuta z príčiny vzniknutého ohňa u mäsiara Šimona Číka 4 Rfl. 50 gr.“ (1805), „Pokuta 4 Rfl., že sa Matej L. Ondrášovie opovážil 50 dosák predat, ktoré na potrebu jemu boli určené“ (1805), „Pokutu 5 Rfl. od Jána L. Slabejovie, že dom Jakuba Halušku na árendu mu daný v čistote nedržal“ (1806), „Pokutu 2 Rfl. od Jozefa L. Bartošovie a Mateja L. Arvajovie, že sa opovážili žrdky Za Cúdenicou rúbať“ (1806).

Účtovná kniha Famílie

drevený evanjelický kostol, zvonicu a faru, zvolil si kazateľa, ktorému dával plat (vokátor) v peniazoch aj v naturáliách. Komposesorát sa staral o cintorín „Za Ganzerom“, potom o cintorín pri kostole. Terajší cintorín pod Hrbkom komposesorát zriadil v r. 1798, v ďalších rokoch ho ohradil murovaným plotom so šindľovou strieškou a postavil márnicu, cez ktorú sa vchádzalo na cintorín. Komposesorát prispieval aj na náklady účastníkov stoličných a cirkevných kongregácií (zasadnutí). V r. 1806 postavil v strede dediny jednoposchodový Familiárny dom, ktorý plnil aj funkciu obecného domu. V tom roku vybudoval tiež novú pílú. Plány na novú mlyn si dal vypracovať v r. 1834, stavba sa však nerealizovala. V r. 1886 – 1894 staval terajší murovaný evanjelický kostol. Komposesorát robil opravu a údržbu obecných, poľných a lesných ciest, závozov a mostov.

Z pripravovanej knihy P. Vitek, F. Bizub: Rod Lehotský z Kráľovej Lehoty

V prvej tretine 19. storočia si lesy podelili na jednotlivé vetvy rodu. Zachovali sa pozemkové mapy lesa zhotovené geometrom Jozefom Hradským v r. 1827 pre líniu Leonardi s podielmi vetvy Alexandri a Baltasarisa a línie Bartolomeje s podielmi vetvy Bartošovie, Ondrášovie a Šimúnovie.

Komposesorát Famílie Lehotskej mal svoj vodný mlyn a vodnú pílú na potoku Bocianka, vápenicu, kone s koniarňou a koniarom, plemenného bujaka, ovčinec, salaš na Oravcovej, jatku a krčmu „pálenčenu“. Pred r. 1750 komposesorát postavil drevenú školu, spravoval ju, robil jej opravy, kupoval do nej učebné pomôcky. Robil výber a menoval do nej učiteľa (rehtora), ktorému dával ročný zmluvný plat (angariu) v peniazoch aj v naturáliách. Ustanovoval komisie na školské skúšky (exámeny). Komposesorát postavil v r. 1783

Významní rodáci a osobnosti obce

LEHOTSKÝ, Adolf – sudca

(*25.3.1829 Kráľova Lehota †3.1.1888 Ružomberok)

Otec Alexander Eugen Lehotský Šoltýsovie Jančovie (*1788 L. Ondrej †1848 K. Lehota), matka Agneša Mária Andaháziová (*1803 K. Lehota †1875 K. Lehota), dcéra prvého kráľovolehotského evanjelického farára Jozefa Andaháziho. Bratia Maximilián (*1831 K. Lehota †1877 Tokaj) a Július (* 1837 K. Lehota †1892 Banská Štiavnica), ktorý bol profesorom na Banskej a lesníckej akadémii v Banskej Štiavnici a dozorcom podbrezovských železiarní.

Bol právnikom a riaditeľom Krajského súdu (sedrie) v Ružomberku. Oženil sa s Albertou Andreánskou (*1834 †?). Jeho syn Emil (*1862 †1899) bol bankským odborníkom.

LEHOTSKÝ, Arpád – herec

(*27.4.1896 Levoča †19.10.1953 Budapešť)

Neskoršie používal priezvisko Lehotay. Otec Eudovít Lehotský Slabejovie (*1854 K. Lehota † 24.7.1918 Budapešť), sudca krajského súdu v Levoči. Matka Margita (*1866 L. Mikuláš †19.3.1931 Pezinok), rod. Platyová (Platthy). Arpádov brat Štefan bol policajným kapitánom, brat Bruno (†1944 Levice) bol právnikom a levickým richtárom, ktorý mal za manželku Hajnalku Lehotskú Bartolomej (†1987 Budapešť), dcéru vysokého štátneho úradníka Dezidera Lehotského (* 1853 K. Lehota † 1922 Budapešť) a sestru advokáta Teodora Lehotského (* 1890 Budapešť †1983 K. Lehota).

Študoval v Levoči, strojnú inžinierstvo v Budapešti.

Bol hercom v Kaposváre, od r. 1926 v Národnom divadle v Budapešti. Od r. 1939 profesor budapeštianskej Divadelnej akadémie, 1945 – 1947 riaditeľ divadla v Segedíne, od r. 1947 režisér a herec divadla Belvárosi Színház, potom herec Néphasereg Színház v Budapešti. Spočiatku stvárňoval milencov a mladých hrdinov, neskôr komplikované postavy. Okrem mnohých divadelných úloh hral vo filmoch Tokajská rapsódia (1937), Večné tajomstvo (1939), Rozprávajúci plášť (1942), Panna a kozliatko (1941), Otroci boží (1942), Píad' zeme (1948), Miško magnát (1948), Posledný hradný pán (1948), Panská zábava (1949), Pani Déryová (1951) a v ďalších.

LEHOTSKÝ, Daniel - evanjelický kazateľ

(*8.2.1759 Banská Bystrica †19.6.1841 Malá Čalomija)

Narodil sa v rodine Pavla Lehotského a Zuzany, rod. Filadelfovej (Philadlephy).

Kňaz, pedagóg a náboženský spisovateľ. Študoval v kalvínskom kolégiu v Debrecíne, teológiu v Bratislave a na univerzite v Jene (1772 – 1773). Bol

evanjelickým farárom v Hornej Mičinej a od roku 1789 v Malej Čalomii, kde sa stal od roku 1803 konseniorom a v rokoch 1804 - 1829 seniorom.

Písal šlabikáre a učebnice pre deti. Je autorom systematickej práce o výchove detí s názvom Kniha o moudrém a křesťanském vychovávaní dítek (Bratislava 1786), v ktorej vychádzal z diela J. A. Komenského a osvietenských mysliteľov, zaoberal sa otázkami učenia a vyučovania a požadoval povinnú školskú dochádzku u detí do 15 rokov. Navrhoval zlepšiť úroveň vzdelávania učiteľov zakladaním učiteľských ústavov a žiadal hmotne zabezpečiť ich postavenie.

Prof. Štefan Šmálik – človek nesmiernej morálnej sily

V sobotu 13. 12. 2008 sa konalo v Tvrdošíne spomienkové podujatie pri 100. výročí narodenia kňaza, historika a popredného disidenta komunistického režimu Štefana Šmálika. Na položení vencov na jeho hrob, svätej omši, odhalení pamätnej tabule a seminári sa zúčastnili poprední predstavitelia katolíckej cirkvi, verejného života a mnoho ľudí z celého Slovenska.

Štefan Šmálik sa narodil 17. 12. 1908 v Šuňave. Po štúdiách na gymnáziách v Levoči, Spišskej Novej Vsi, francúzskom Dijone a v seminári v Spišskej Kapitule bol v roku 1934 vysvätený za kňaza.

Začínal ako kaplán v Tvrdošíne a v Liptovskom Mikuláši. V roku 1938 prevzal faru v Hybiach. Tu boli jeho omše tak pôsobivé, že na Vianoce a Veľkú noc ich vo veľkom počte navštevovali aj evanjelici. Postavil faru vo Východnej. Urobil zbierku a vybavil pozemok na kostol v Kráľovej Lehote, ktorý mal stáť na mieste zaniknutého cintorína na vršku Za Ganzerom. Jeho výstavbu prekazili vojnové udalosti. Písal o histórii Hýb, vydával časopis Posol hybskej farnosti, prvý premietal nemé filmy.

V jeseni 1946 sa stal profesorom náboženstva na I. gymnáziu v Bratislave. Šírenie kresťanstva medzi mládežou považoval nastupujúci komunistický režim za protištátnu činnosť. V septembri 1954 ho zatkli a po 3 ročnej vyšetrovacej väzbe, počas ktorej bol často v tmavej chladnej podzemnej miestnosti bez matracu a vody, o hladu a bitke, ho odsúdili na 13 rokov väzenia. Keď väzňatelia mučili slabších spoluväzňov, ktorí to nemuseli vydržať, povedal: „Bite mňa, nebite ich“. V Jáchymove v tzv. veži smrti, kde denne umierali ľudia na ožiarenie, 9 mesiacov nakladal uránovú rudu ako mukl, čo znamenalo muž určený k likvidácii.

Prepustený bol na amnestiu v roku 1962. Nesmel však vykonávať kňaza a pracoval ako pomocný skladník v mlynoch v Spišskej Novej Vsi. Hybenia ho

V školskej záhrade v Kráľovej Lehote, 1941

vyhľadali, aby išiel k nim znova za farára, úrady to však nepovolili. Keď v roku 1960 z československého štátneho znaku odstránili dvojité kríž, pričom tento kríž v maďarskom štátnom znaku ostal, povedal, že je to akoby sme Slovensko prenechali Maďarom.

Až od roku 1965 mu dovolili vykonávať kaplána v Spišskom Podhradí a potom farára v Liptovskom Trnenci. Tu spolu s evanjelickým farárom organizovali pre deti výlety a sústreďenia v prírode. V roku 1971 sa stal farárom v Tvrdošíne. Písal cirkevné a slovenské dejiny. Protestoval, že učiteľia, ktorí odhovárajú žiakov od náboženstva, dostávajú za to finančné odmeny. Keď zavreli františkánske mníšky, podpísal sa na protestný list zaslaný prezidentovi Husákovi.

Za trest ho v roku 1983 preložili na schátralú faru aj kostol v Oravskom Bielom Potoku, ktoré napriek podlomenému zdraviu a vysokému veku dal opraviť. Policajti mu odpočúvali telefón, chodili ho vypočúvať, robili domové prehliadky. So skľavenými rukami, čo bol následok z väzenia, už nemohol sám písať. Našli sa však ľudia, ktorí jeho myšlienky dávali na papier. V roku 1988 prišli za ním J. Čarnogurský a F. Mikloško poradiť sa v prípravách na politický prevrat. Vtedy povedal: „Sloboda sa blíži, len či ju zvládneme“.

Až do konca života každý mesiac, v deň dátumu prepustenia z väznice, držal celodenný pôst. V čase politického odmäku v roku 1968 navštívil Rím, kde ho na osobnej audiencii prijal pápež Pavol VI., v roku 1990 ho znova prijal pápež Ján Pavol II.

Štefan Šmálik bol človek veľkého srdca, ktorý všade kde bol, pomáhal, rozdával pokoru a dobrotu. Môže slúžiť ako vzor pre dnešného slovenského inteligenta. Zomrel 21. 12. 1991.

F. Bizub

Spomienková omša na Š. Šmálika v Tvrdošíne za účasti arcibiskupa Tkáča a biskupa Tondru

Pamätná tabuľa pod Veľkým bokom*Chata pod Veľkým bokom, 1940*

urobili prístavbu chaty, ktorá umožnila celoročne poskytnúť ubytovanie a stravovanie pre 32 hostí.

Po potlačení SNP do hôr sa na chate usídlili partizáni. Na Vianoce 1944 chatu obkľúčili nemeckí vojaci. Partizánov zajali a chatu podpálili.

Je umiestnená na poľovníckej chatke, ktorá stojí na mieste turistickej chaty, postavenej Ústredím Klubu československých turistov Praha v r. 1936 v nadmorskej výške 1479 m v sedle pod Veľkým bokom, kde vyúsťujú doliny z Čierneho Váhu, Svarína a Malužinej. V r. 1940

Pamätník v areáli Prečerpávacej vodnej elektrárne na Čiernom Váhu

Prečerpávacia vodná elektráreň Čierny Váh, postavená v rokoch 1980 - 1982, je podľa inštalovaného výkonu 735 MW najväčšou vodnou elektrárnou na Slovensku. Keďže elektrina sa nedá skladovať, je vo forme vody uložená v hornej nádrži o objeme 3,7 milióna m³ vody vo výške 1 160 m. n. m. Odtiaľ je spádom vedená do hydroelektrárne, položenaj takmer 450 m nižšie, tromi podzemnými tlakovými privádzačmi na šesť 122,4 MW sústrojenstiev.

Elektráreň dokáže na 5 hodín pokryť spotrebu elektrickej energie štvrtiny Slovenska. Z pokojového stavu dosiahne pri výrobe elektrickej energie svoj plný výkon za 70 sekúnd. V januári 2009, keď sa Slovensko pre zastavenie prívodu plynu z Ruska dostalo do kritickej situácie, čiernovážska elektráreň viackrát stabilizovala slovenskú elektrickú rozvodnú sústavu pred úplným rozpadom.

Oceľové pancierové tlakové privádzače majú svetlosť profilu 3,8 m. Pred budovou hydroelektrárne je na podstavci ako pamätník osadený výrez tlakového privádzača.

F. Bizub**Kráľovolehotské výročia v roku 2009**

- 6.1.1804 Narodil sa v Kráľovej Lehote štúrovec, evanjelický farár Ján Lehotský.
 29.2.1844 Založili Lehotskovci prvú liptovskú kupeckú spoločnosť na predaj dreva.
 4.5.1784 Vysvätili prvý drevený artikulárny evanjelický kostol v Kráľovej Lehote.
 25.5.1914 Narodil sa v Kráľovej Lehote lesnícky výskumník Ladislav Lehotský.
 21.8.1914 Rukovali chlapi z našej dediny do 1. svetovej vojny, v nej ich zahynulo 22.
 18.11.1894 Vysvätili terajší murovaný evanjelický kostol v Kráľovej Lehote.
 18.11.1924 Narodil sa v Kráľ. Lehote akademik Čsl. akademie vied Oldrich Benda.
 1629 Zabralo hrádocké panstvo Lehoťanom jej územia v dolinách Čierneho Váhu, Bocianky a Malužianky.
 1859 Bol založený kataster Kráľovej Lehoty a vyhotovená jeho prvá mapa.
 1929 Vznikol Športový klub (ŠK) Kráľova Lehota a prvé futbalové mužstvo.
 1929 Začal premávať súkromný autobus v úseku Kráľova Lehota – Vyšná Boca.

Spoločenská rubrika**IV. štvrt'rok 2008**

Narodili sa: Adam Lehotský 25.10.2008, Samuel Štepita 1.11.2008

Uzavreli manželstvo: Jozef Cibula a Renáta Cibulová 10.10.2008

Jubileá: 50 rokov Ján Pichnarčík 14.10.1958, Ján Šmihula 13.11.1958

55 rokov Eduard Majdiak 19.10.1953

60 rokov Milada Ružiaková 17.10.1948, Dušan Brezina 1.11.1948

70 rokov Samuel Lehotský, č. d. 139 1.10.1938, Mária Teplická 22.10.1938

75 rokov Margita Lehotská, č. d. 131 6.7. 1933 (týmto sa ospravedľujeme za nesprávne uvedené údaje v obecnom časopise č. 3 z októbra 2008)

80 rokov Helena Lehotská, č. d. 103 31.10.1928, Ladislav Lipták 1.12.1928, Oľga Lehotská, č. d. 112 21.11.1928

Štatistické údaje za rok 2008

V roku 2008	sa narodilo	8 detí	z toho 3 dievčat a 5 chlapcov
	umrelo	3 osoby	z toho 3 muži
	prist'ahovalo sa	15 osôb	z toho 10 žien a 5 mužov
	odst'ahovalo sa	15 osôb	z toho 8 žien a 7 mužov
Stav k 31.12.2008	počet obyvateľov	622	z toho 327 žien a 295 mužov
	počet domov	191	z toho rodinných 167, z nich neobývaných 23
	chaty a rekreačné zariadenia	15	
	domy na ostatné účely	15	
			v osade Svarín v časti patriacej pod Kr. Lehotu sú 4 chalupy a 15 chát

K R Á Ľ O V A L E H O T A , obecný časopis. Vychádza štvrt'ročne. Vydáva Obecný úrad Kráľova Lehota. Redakčná rada: Ing. Jozef Cerovský, Milan Lehotský, Jozef Lesák, Vladimír Kaprini. Redaktor a grafická úprava: František Bizub, 032 33 Kráľova Lehota 164, tel.: 0907 652406, e-mail: bizubf@mag-net.sk. Tlač: REPROservis - DTP štúdio Liptovský Mikuláš. Náklad: 230 kusov.